

אם יש איסור לישה על מה שנקרא - שיעור 175**Zoom 2000 Chewing Gum****I. אם יש איסור לישה בפה של אדם**

(א) **עיין בקובץ תורני אור השבת** (חוצרת "ט" תשנ"ג) שכתב שם הג"ר פסח אליהו פאלק דלהכניס אבקת גומי לעיסה (**powdered chewing gum**) לתוך הפה ומדבק חלקי האבקה אהדדי ונעשה ממנו כמו עיסה עבה חייב משום לש דדרכו בכך וצע"ג דלכאורה אין לישה בפה כמו שאין טוחן או בורר בפה האדם (שי"ט - ט"ז ומ"ג שכ"א - סס"ק ל"ו)

(ב) **אמנם עיין בתוספות** (שנת ק"צ: ד"ה "והוליא צפיו") דבליעתו הוי הנחה ואע"פ שמהלך בשעת מעשה למדנו משם דהמוציא אוכל בפיו ועוסק במעשה אכילה נחשב מעשה הוצאה וכ"כ כתב רש"י (סוכה ל"ז: ד"ה "אצל חתרוג") דאף אם אכלו במחורב אין לך תולש גדול מזה (עיין בשער הציון של"ז - סקמ"ג והתוספות שבת שס - סקי"ט לענין חיוב חטאת) וכן גדול היונק חלב אשה עובר באיסור דש ואפשר איסורו מן התורה (עיין בבה"ל שכ"ח - ל"ד ד"ה "ותינוק") וצריך לומר דיניקה מאדם או מבהמה הוי דש דעד שיצא החלב מדדי הבהמה לא התחילה השתיה וא"א להתירו מטעם מעשה אכילה וגם באתרוג הנ"ל התלישה נחשבת כנעשית לפני תחילת האכילה דלא שייך להתחיל לאכול עד שהפרי תלושה ממקום חיבורו אינו נחשב כמוכך לאכילה וה"ה בהמוציא אוכל בפיו

(ג) **לכן מותר להכניס ענבים לפיו** בשבת ולמצוץ מהם המיץ דזהו בכלל מעשה אכילה (רמ"א ש"כ - ח ומ"ב סס"ק י"ג) וגם מותר ללעוס דבר אוכל בפיו ולהאכילו לתינוק שלא היה יכול לאכול אותו מאכל בלי לעיסה (מ"ב שכ"א - סס"ק ל"ו) וגם יש להתיר מחיקת אותיות על העוגה בפה (מ"ב ש"מ - סקי"ז ומג"א שכ"א - סקי"ז)

(ד) **אמנם עיין בשו"ע** (של"א - ז) דדבר שאינו חפץ לאוכלו אסור ללועסו בשיניו משום טחינה וכ"כ המ"ב (סס"ק ל"ו) ומבואר מכל זה דיש טחינה בפה אם הוא שלא לשם אכילה ורק למילה מתירים טחינת הכמון בפה שהוא שינוי לצורך המילה ולכן בנידן דידן לעיסת אבקת גומי אינו מידי דאכילה והגם שיש קצת צוקר ותבלינים בתוך הגומי לעיסה אבל תכליתו הוא שיהא ראוי ללועסו בפיו זמן ארוך וזה חשוב לישה כדרכו ועיין בדברות משה (שנת כ הערה ס"ז ד"ה "לכאורה") דמה שאין מדרך המוסר ודרך הצניעות אינו מחשיב זה לשלא כדרך המלאכה ואולי אפשר לומר דלעיסת אבקת גומי נחשב מעשה אכילה משום שזה חשוב אכילה דאין דרכו לבולעו וזריקותו אינו נוגע לדינה

(ה) **עיין בשו"ע** (שכ"ו - י) דמותר לרחוץ ידיו במורסן (**coarse flour**) דגיבול כלאחר יד שרי אבל יש לומר בנידן דידן האבקת גומי לעיסה עשוי בכדי להכניסו להפה וללוש אותו שם וכל המכניסו לפיו מכוון לזה ונחשב לישה כדרכו

(ו) **מלאכת לש נוהגת גם בדבר שאינו ראוי לאכילה** דאחד נותן את האפר ואחד נותן את המים האחרון חייב (שנת י"ח) וכן ברש"י (שנת ט"ד: ד"ה "שצט חטאות") שהמגבל טיט חייב משום לישה

II. הצדדים להתיר

(א) **אם יש להתיר משום דאין לישא אחר לישא** עיין במ"ב (שכ"א - י"ד צנה"ל ד"ה "ואפילו") שהמגבל מצה טחונה עם יין או חלב יעבור במלאכת לישא כ"כ הט"ז (שכ"א - י"ה) ותהלה לדוד (שכ"א - ט) ושביתת השבת (פתיחה ג) וע"ע בערוך השלחן (סק"כ) ובשו"ת הר צבי (דף רס"ח) דאין לישא אחר לישא

(ב) **אם יש להתיר משום דאין נוהג לישא בדבר מבושל** ואינו עוד בצורתו הטבעית עיין בבה"ל (סעיף י"ד ד"ה "שמח") שבדבר שנאפה ונתבשל אין שייך לש מן התורה ולכן התיר הגמרא מעט מעט (על יד על יד) בקמח קלי (צפת קנ"ו) או משום דחשיב קצת שינוי ונחשב תיקון מאכל בעלמא או משום בעת האכילה נחשב דרך אכילה כמו בורר וטוחן ולכאורה זה סותר למה שכתב הבה"ל (ד"ה "ואפילו") הנ"ל ויש לחלק דרך בדבר שראוי לאכילה גם לפני עירובו במים נחשב תיקון בעלמא משא"כ אם קשה לאכול אותו דבר בלי הלישה כמו פירורין יבשין או מצה טחונה יש בו משום לש וכ"כ החזו"א (נ"ח - סק"ט ד"ה "סימן") וע"ע בשש"כ (ח - הטרה ס"ז) דאפילו אם הם יבישים לגמרי מותר ליתן עליהם משקה ולערבבם דהבישול מפקיעו ממלאכת לישא ודלא כהחזו"א (נ"ח - סק"ט ד"ה "סימן") ולפי זה בנידן דידן אין איסור אבל צע"ג על השש"כ שזה כנגד תוספתא מפורשת

(ג) **אם יש היתר דלא לתר בלישה** עיין בספר לרית חן (דף ז"ט) שכתב דדעת הרשב"א והאגלי טל (סק"ל אות כ"ג) ושו"ת הר צבי (עמוד רנ"ח) והקצות השלחן (קכ"ט - סק"ג) דיש היתר דלא לתר בלישה וכ"כ התהלה לדוד (שכ"א - כ"ז וכ"ג) וכן משמע מהמנחת שבת (פ - ל"ח) אבל המג"א (שכ"א - סק"ד) והמ"ב (שכ"א - סק"ו) וחזו"א (נ"ח - סק"ח ד"ה "כתב המג"א") וגם האג"מ (ד - ע"ד) פסקו שאין היתר של לא לתר במלאכת לישא

(ד) **עיין בשו"ת שבט הלוי** (ד - ל"ז) אודות האבקה שמפזרים על השינים התותבות (false teeth) כדי לחזקן בפה האם מותר לפזר האבקה הזאת על השינים בשבת וכתב דכיון שהוא מפזר האבקה בעודה יבש ואחר זמן נמסת ונעשית כעין לישא המדבקת גרע זה מנותן מים בלי פעולת לש דכה"ג לא שייך גדר לישא וגם תוך הפה גדר לישא ודאי מסתבר דליתא וה"ה בנידן דידן ואין ראייה מכמון דמילה דשם הטחינה בפה לשם דבר אחר משא"כ באבקת גומי לעיסה דשימושו בפה זה סוף תכליתו וזה שימושו וכעין אכילתו איברא יש לומר דבאבקת השינים אין נתינת המים ואין מעשה גיבול משא"כ באבקת גומי לעיסה דיש מעשה גיבול כדרכו ולבי אומר לי דאין איסור בדבר

זכות ההצדסה יהי' לרפאלה שלימה לרחו"ה ארס בת אליהם צ"ל בתוך סאר חל"י ישרא' א"א